

«Ця книжка — ідеальне доповнення до “Небезпечного покликання” Тріппа. Застереження стосовно “духовної амнезії” дуже добре пояснює, чому саме необхідна ця книжка. Лідерам потрібні не нові хитромудрі прийоми. Лідерам треба більше благодаті. Їм треба більше Євангелія».

– **Деніел Л. Ейкін**, президент Південно-Східної баптистської богословської семінарії

«Перевагою цієї книжки є те, як Тріпп розкриває свої уявлення про лідерство: по-перше, через розуміння Євангелія, а по-друге, через розуміння органічної природи місцевої церкви. З одного боку, читати її легко; з іншого — читання вимагає вдумливості та викликає деякі болісні відчуття».

– **Д. А. Карсон**, один із засновників Коаліції Євангелія, богослов

«Тріппу відомо, що наповнює серце лідера й що завдає йому болю. Він пише з чуйним співчуттям, породженим спільністю досвіду, і з переконаністю, що ґрунтується на глибокій біблійній мудрості. “Лідерство” — це найкраща книжка про лідерство в служінні, яку мені доводилося читати і до якої, без сумніву, я повертатимуся знов і знов».

– **Марк Бейлі**, президент і старший професор з викладання Біблії, Даласька богословська семінарія

«Оце так! Я навіть не уявляв, що писатиму рецензію з таким сильним особистим почуттям, що ця книжка справить на мене настільки глибоке враження! Як лідер я ніби пережив хірургічну операцію: мою душу розітнули скальпелем викриття, а потім зашили нитками благодаті. Тріпп є одним із тих, хто володіє досвідом, статусом, ясністю та чистотою мислення, які необхідні, щоб закликати лідерів озирнутися

й указати їм на важливість євангельського перетворення в служінні. Нехай Бог допоможе мені та всім нам почути ці істини... І відважне смирення необхідне, щоб ці істини втілити в життя!»

– **Дейв Харві**, президент об'єднання «Велике доручення», автор книжки *«I Still Do»* («Як і раніше люблю»)

«Хоча ця книжка й написана насамперед для пасторів і керівників служінь, підходить вона для всіх лідерів, які йдуть за Христом, як служителів церкви, так і мирян. Я тридцять років пропрацював на керівних посадах у бізнесі, а тепер майже чотири роки займаюся міжнародним лідерським служінням, тож можу запевнити, що “12 євангельських принципів” — це саме те, що нам потрібно. Я закликаю кожного лідера — як у підприємницькій діяльності, так і в служінні — взятися за цю книжку та як слід поміркувати над нею».

– **Стів Шеклфорд**, виконавчий директор *Redeemer City to City*

«Просто прочитайте цю книжку, якщо ви відчайдушно прагнете стати більш смиреним, більш лагідним і більш милостивим служителем Христа. Якщо ви шукаєте чогось, що прокладе вам шлях до популярності в церкві й зробить вас славетним пастором, це не та річ, яка вам потрібна. Ця книжка про жертовне, смиренне та самовіддане лідерство, а не про егоїстичний, поверхневий, самозакоханий і зосереджений на собі авторитаризм. На кожній сторінці Тріпп спонукає нас повернутися до бездоганних біблійних поглядів на лідерство в церкві. І саме цього ми потребуємо посеред тієї битви, яка вирує навколо нас, — битви за наші радість і стійкість, за наше життя, за наші сім'ї та за тих людей, яким ми

служимо, — заради того, щоб врешті-решт вся слава дісталася Богові, а не нам».

– **Берк Парсонс**, старший пастор Каплиці святого Андрія, Сенфорд, Флорида, редактор журналу *Tabletalk*

«У моєму житті не так багато книжок, які вплинули на мене сильніше, ніж книжки Тріппа. І його “Лідерство” не виняток! На сторінках цієї книжки ви знайдете практичні та засновані на Євангелії поради про те, як керувати іншими людьми та служити їм».

– **Дженні Аллен**, один з найпопулярніших авторів за версією *The New York Times*, автор книжки «*Get Out of Your Head*» («Звільни свій розум»), засновник *IF: Gathering*

«Мені здається, я прочитав усе, що написав Пол Тріпп! Мало хто ще надихає та наставляє мене з такою очевидною, проникнутою Євангелієм мудрістю, і я з радісним хвилюванням бачу, що він застосовує цю мудрість і до лідерського служіння. Як кажуть, успіх чи невдача в будь-якій справі залежать від лідерства: і в сім'ї, і в домашньому устрої, і в питаннях духовного саморозвитку. Книжка “Небезпечне покликання” виявилася зловісно пророчою, передбачивши падіння багатьох видатних лідерів. Кожне з таких падінь примножує біль церкви, яка страждає від кризи лідерства. Радий бачити, що розмова на цю тему продовжується. Я сподіваюся, що багато хто не тільки прочитає цю книжку, але й перейметься євангельським духом, адже саме Євангеліє висувається в ній на перший план».

– **Дж. Д. Грієр**, президент Південної баптистської конвенції; автор книжки «*Not God Enough*» («Недостатньо Бога»), пастор церкви *The Summit Church*, Ролі-Дарем, Північна Кароліна

Усім церковним лідерам, які витрачали на мене свої зусилля та час, виявляли щодо мене пастирську опіку, викривали мої помилки, молилися за мене й були в моїх очах уособленням терпеливої, милостивої та перетворюючої благодаті мого Спасителя.

Цитати з Біблії наведені за перекладом Івана Огієнка, крім зазначених.

ЗМІСТ

Передмова	13
Вступ. Криза	18
1. Досягнення	39
<i>ПРИНЦИП 1: Спільнота служіння, яка більшість часу витрачає на ділову сторону життя церкви, зазвичай є духовно нездоровою</i>	
2. Євангеліє	61
<i>ПРИНЦИП 2: Щоб стати знаряддями Божої благодаті, ваші лідери повинні віддано плекати її в житті один одного</i>	
3. Обмеження	83
<i>ПРИНЦИП 3: Для належного керування спільнотою служіння необхідно визнавати встановлені Богом межі дарів, часу, сил і зрілості</i>	
4. Гармонія	101
<i>ПРИНЦИП 4: Важливою складовою успіху ваших керівників є вміння розпізнавати та гармонійно поєднувати у своєму житті різноманітні покликання</i>	
5. Характер	115
<i>ПРИНЦИП 5: Духовно здорова лідерська спільнота визнає, що особисті моральні якості важливіші, ніж організаційна структура чи стратегія</i>	

6. Війна	131
<i>ПРИНЦИП 6: Важливо розуміти, що керівництво будь-яким євангельським служінням — це перш за все духовна боротьба</i>	
7. Слуги	145
<i>ПРИНЦИП 7: Покликання до керівництва в церкві — це заклик до життя, сповненого самопожертви та служіння</i>	
8. Відкритість	163
<i>ПРИНЦИП 8: Духовно здоровій лідерській спільноті властиві смиренна відкритість і відважна щирість, викликана любов'ю</i>	
9. Ідентичність	181
<i>ПРИНЦИП 9: Те, як ваші лідери керують церквою, завжди визначається їхніми уявленнями про власну ідентичність</i>	
10. Відновлення	199
<i>ПРИНЦИП 10: Якщо лідерська спільнота сформована за євангельськими принципами, її невід'ємною рисою буде готовність виправити помилки та розпочати все знову</i>	
11. Сталість	217
<i>ПРИНЦИП 11: Сталість у служінні церковних керівників завжди є наслідком їхньої приналежності до євангельської спільноти</i>	
12. Присутність	235
<i>ПРИНЦИП 12: Впоратися з неминучими слабкостями, невдачами та гріхами ваших лідерів можна лише за умови, якщо дивитися на них через призму присутності, сили, обітниць і благодаті Христа</i>	

ПЕРЕДМОВА

ЦЯ МОЖЛИВІСТЬ — ОДИН ІЗ ВИРАЗНИХ, незаслужених привілеїв та приводів для радості в моєму житті. Я жодним чином не готувався до цього, адже навіть гадки не мав, що займатимуся цією справою, тому й досі дивуюся, що так сталося. Зрештою це стало моїм покликанням — сторінка за сторінкою, книжка за книжкою викладати слова євангельської істини. Щоранку, прокидаючись, я відчуваю натхнення та вдячність. Спочатку в мене не було особливого хисту до письменництва. Я писав приблизно з такою ж упевненістю, з якою людина, охоплена зимовим настроєм, уперше виходить на лід, щоби покататися на ковзанах. Мій перший рукопис повернувся з редакторськими виправленнями та зауваженнями, нанесеними червоними чорнилами, від чого сторінки виглядали так, ніби були закривавлені! Проте я продовжував писати, і тепер надзвичайно вдячний за те, що можу присвятити цій справі своє життя, свій час, свої здібності та знання.

Я можу запропонувати лише одне: євангельські істини Господа Ісуса Христа, доречні та своєчасні за будь-яких

обставин. Все, що я роблю, працюючи над кожною книжкою, — це надягаю «євангельські окуляри» і розглядаю чергову тему, яка стосується життя кожного віруючого або розвитку церкви загалом. Якось я жартома сказав, що написав лише одну книжку, а тепер щороку просто перейменовую її. Знаю, що глибини Євангелія безмежні, тож навіть якби я занурювався в нього впродовж наступної сотні років, все одно ніколи не досяги би дна. Також цілком зрозуміло, що в повсякденному житті Євангеліє має настільки широке та різноманітне застосування, що мені ніколи не бракуватиме нових тем, які можна було б дослідити з євангельської точки зору.

Річ у тім, що Євангеліє — це не просто певна сукупність історичних фактів, хоча, звісно, вони в ньому також присутні. У його основі лежать справи Божі: Його втручання в хід історії та замісна жертва заради людей. Утім, якби ці події не мали реального історичного підґрунтя, то Євангеліє та його обітницькі позбулися б своїх достовірності та сили. Проте Євангеліє — це не просто розповідь про певні історичні події, адже в ньому зібрані істини, які відкривають шлях до спокути та дійсної дотепер. Завдяки тому, що Бог уже зробив і досі робить заради віруючих, певні істини лишаються чинними і стосуються кожного з нас. Однак це ще не все. Євангеліє — це уособлення справжньої ідентичності всіх віруючих. У Христі ми стали тим, що ототожнюється зі славою, оновленням і здобуттям нових можливостей. Ґрунтовне євангельське богослов'я не просто визначає для вас, хто такий Бог і що Він зробив; воно також формує у вас нове бачення того, ким є ви самі як Його дитина.

Наостанок хочу додати ще дещо. Як я раніше вже говорив, Євангеліє повинно бути свого роду окулярами, які носить кожен віруючий і через які він дивиться на життя. Цю ж думку можна висловити інакше. Євангеліє Ісуса Христа має бути вашою життєвою герменевтикою, тобто тим засобом,

за допомогою якого ви осмислюєте та тлумачите життя. Це важливо, оскільки у своєму житті люди керуються не самим фактом того, що певні події мали місце в їхньому досвіді, а власним тлумаченням цих подій. Кожна людина, усвідомлює вона це чи ні, — це шукач сенсу, богослов, філософ чи антрополог, який завжди прагне з'ясувати значення тих чи інших речей та явищ. У якості одного з очільників служіння ви виконуєте богословську роботу не лише тоді, коли проповідуєте, навчаєте чи керуєте. Важливе значення має також те, що ви думаєте про себе, як розумієте своє служіння та як ставитеся до своїх братів, інших церковних керівників. Кожна написана мною книжка має на меті допомогти людям поглянути на ту чи іншу сторону їхнього життя чи служіння через призму Євангелія.

Іноді ця ввірена мені чудова робота виконується легко та невимушено; слова ніби самі вилітають з-під мого пера на сторінку. А деколи здається, що я витрачаю забагато часу на написання, споглядаючи порожню сторінку, довго розмірковуючи над тим, як краще висловити свої думки, і молячись про те, щоби Бог дав мені мудрість і здібності, яких сам не маю. У такі дні я не впевнений, чи справа в мені та різноманітних відволікаючих факторах і слабкостях, які в моєму випадку позначаються на процесі написання, чи це пов'язане зі складністю теми та необхідністю ретельно добирати слова, щоби передати всі її тонкощі. Проте навіть коли буває важко, я не пригнічуюся, адже глибоко переконаний у тому, що ця праця — моє покликання. І причина зовсім не в тім, що я якось вирізняюсь обдарованістю та мудрістю, але у всеохоплюючій величї мого Господа, який в моїй слабкості забезпечує мене такою силою, яку може дати лише Він.

Я завжди пишу з позиції пастора. Вам це може здатися дивним, однак я пишу, подумки уявляючи перед собою певну церковну громаду. У своїх працях я прагну передати любов до цих

Передмова

людей. Мене переповнює бажання, щоб вони пізнали всю глибину й усю широчінь того, що отримали завдяки дивовижній благодаті та безмежній любові Ісуса. Я можу з усією відвертістю запевнити: того, що зробив заради людей Ісус, цілком достатньо для всіх нас. Немає такої шкоди, яку вже заподіяв або може заподіяти нам гріх, яка б не усувалася Його особистістю, роботою, обітницями та присутністю. Я з упевненістю пишу, що ми, тобто спільнота віруючих, можемо бути найчеснішою спільнотою на землі, оскільки немає нічого лихого, що можна було б дізнатися, виявити або встановити про нас і що не покривала б спокутна робота Христа.

Зрештою, я вірю, що моя праця не просто допоможе людям по-новому поглянути на євангельські відомості, які вони знаходять у Біблії, але, що найголовніше, призведе до справжніх перетворень у їхніх серцях і житті. Я пишу зі сподіванням, що мої слова спонукатимуть до зростання у вірі, любові, надії, мужності, радості, смиренні, наполегливості, милосерді й щедрості, що всі ці чесноти будуть помітні не тільки в житті та спілкуванні звичайних людей, але й у відносинах і роботі тих, кому доручено керувати церквою.

Саме керуючись такими сподіваннями, я пропоную вашій увазі цю книжку. Я пишу як пастор, який шанує пасторів та відчуває глибоку вдячність і повагу до щоденних жертв, які кожен лідер служіння приносить заради Євангелія Ісуса Христа та духовного здоров'я народу Божого. В основі цієї книжки, як і будь-якої іншої моєї праці, лежить євангельська істина. Написане тут слід в першу чергу розглядати не як критику тих, хто керує служінням, а скоріше як заклик дозволити Євангелію Ісуса Христа визначати те, що ми думаємо про себе як про керівників церкви, як ставимось один до одного всередині лідерської спільноти та як виконуємо покладені на нас обов'язки. Зважаючи на складність питань, які я бажав

Передмова

розглянути, писати цю книжку було нелегко, однак у своїх висновках я намагався відобразити євангельські надію та любов. Я зовсім не хотів, щоб чесність якось послабила нашу надію або надія якимось чином змусила відступитися від чесності. Сподіваюся, що на цих сторінках ви знайдете не просто надію, а надію, яка здатна виправити ваші погляди, відстояти їх або визначити новий підхід у тих питаннях, де це необхідно.

Нехай Бог рясно благословить вас і все те, що ви робите в Його ім'я!

Пол Девід Трінн
13 травня 2019 року

ВСТУП

Криза

Я ЛЮБЛЮ ЦЕРКВУ. Люблю її богослужіння, проповіді, євангельське богослов'я, спільноту, свідоцтво для світу, служіння милосердя, а також її лідерів. Коли мені випадає честь стояти перед зібранням церковних керівників, я завжди сповнений відчуття глибокої пошани та вдячності. Мені добре знайомі перепони, які долає кожен пастор, бо я сам пройшов цей довгий шлях. Я знаю, який то тягар — представляти осердя пастирської та лідерської спільноти церкви. Я з надзвичайною повагою ставлюся до тих, хто відгукується на заклик присвятити своє життя церковному служінню. Я знаю, що робота пересічного пастора передбачає надзвичайні навантаження, недостатнє кадрове забезпечення та замалу платню, а тому дуже ціную тих, хто зважився жити таким життям. Я належу до чудової церкви, яку очолює благочестиве та віддане керівництво і яка проповідує життєдайну євангельську звістку. Бути частиною цієї спільноти — це радість, що осяює моє життя.

Саме через свою любов до церкви я турбуюся про її лідерів. Ця стурбованість збільшилася, коли після опублікування моєї книжки «Небезпечне покликання»* я почав отримувати один за одним тривожні сигнали. Особливої уваги заслуговує дзвінок, що надійшов від голови ради однієї з місцевих церков, з якою в мене були вільні партнерські стосунки. Він був приголомшений і розгублений, скривджений і розгніваний водночас. Він попросив мене допомогти, однак я не впевнений, що він насправді хотів допомоги, принаймні не тієї, яку я вважав за необхідне надати йому. Після нетривалої розмови його гнів обернувся на мене. Я бажав допомогти йому та лідерській спільноті цієї церкви подолати темний і кам'янистий шлях, який очікував їх упродовж наступних декількох місяців, однак його гнів свідчив про те, що мене навряд чи запросять. Після розмови мене охопив смуток. Це був не перший такий випадок, і я знав, що він не буде останнім. Цей смуток не полишає мене досі. Він спонукає до молитви, змушує звеличувати Божу благодать і розмірковувати про те, що ми можемо і що повинні зробити, аби виправити становище.

Той дзвінок, як і багато інших таких дзвінків, схвилював мене не тому, що мій товариш, церковний лідер, був приголомшений, скривджений і розгніваний. Він і мав бути приголомшений через лицемірне життя старшого пастора, з приводу якого дзвонив. Йому слід було болісно сприймати те, що цей пастор любив задоволення більше, ніж людей, яких був покликаний очолювати та годувати духовною їжею. Мій співрозмовник повинен був відчувати праведний гнів через порушення всього того, для чого Бог передбачив Свою Церкву. Однак після дзвінка особисто мене більше непокоїло та засмучувало те,

---

* Paul David Tripp, *Dangerous Calling: Confronting the Unique Challenges of Pastoral Ministry* (Wheaton, IL: Crossway, 2012).

що в його словах не було навіть натяку на самодослідження й не виникало жодних питань щодо сутності лідерської спільноти, яка оточувала негідного пастора. Ніщо не свідчило про готовність обговорювати будь-що інше, окрім того, що робити з пастором, на якого був спрямований весь його гнів.

Я хотів би, щоб ця розмова була винятком, проте це не так. Ми всі були свідками падіння відомих пасторів, які користувалися величезним впливом і недоброю славою, але на кожен такий випадок, що набув суспільного розголосу, припадають сотні історій невідомих пасторів, які втратили віру, припинили служіння й залишили свою церкву в кризі або лише зовні нагадують собою тих служителів, якими вони колись були. Ми багато говоримо про марнославство пасторів, їхню негідну поведінку й спокусу владою, однак у цій книжці я звертаю увагу на те, що дуже часто за пасторськими невдачами стоїть слабка й недієздатна лідерська спільнота. У нас не просто пасторська криза; постійно спілкуючись із пасторами та керівництвом церкви, я переконався, що ми маємо справу з *кризою лідерства*.

Чи можна віднести до чинників пасторської невдачі те, як ми організували управління місцевою церквою, як ставляться один до одного її лідери, як визначаються посадові обов'язки церковного керівника, а також повсякденний спосіб життя лідерської спільноти? Коли ми як церковні керівники застосовуємо стягнення до певного пастора, намагаємося зменшити заподіяну ним шкоду та працюємо над виправленням становища, можливо, нам слід зазирнути всередину себе й дослідити, що його падіння говорить нам про нас самих? Можливо, ми керуємося неправильними уявленнями про керівництво церквою? Чи не могли ми, захопившись корпоративними моделями лідерства, втратити з поля зору глибші євангельські ідеї та цінності? Можливо, ми забули, що заклик керувати Церквою Христа не обмежується організацією, проведенням

та фінансуванням щотижневої програми релігійних зібрань і заходів? Хіба не може бути того, що багато наших лідерських спільнот насправді не діють так, як належить громадам одnodумців? І хіба не може бути так, що багато наших лідерів насправді не хочуть бути керованими, а багато наших лідерських команд належним чином не цінують справжню біблійну спільність?

Уже під час написання книжки «Небезпечне покликання», де розглядаються незвичайні спокуси, з якими зустрічається кожен пастор, я розумів, що повинен буду написати ще одну працю, присвячену лідерській спільноті, яка оточує пастора. Однак знадобилися роки та всі ці сумні й важкі телефонні розмови, перш ніж я зважився взятися за справу. Мені довелося віч-на-віч спілкуватися з десятками як молодих, так і дуже досвідчених пасторів. Мені знадобилося провести багато годин у дослідженнях і роздумах. Але я з радістю хочу скористатися можливістю висловити свою думку, сподіваючись, що це сприятиме обговоренню, яке, на мій погляд, необхідно суттєво поживавити.

Метою цієї книжки не є гнітюча критика. Її вдосталь можна знайти, наприклад, у Твіттері, де стає очевидним, що засудження для нас є набагато природнішим, ніж милість. Я хочу запропонувати позитивну модель керівництва місцевою церквою чи служінням. Уже досить багато написано про обдарованість лідера, про належний кадровий підбір, про керівні структури, а також про способи прийняття рішень і пошук напрямків розвитку. Усі ці питання важливі, однак вони не є найважливішими. Я хочу спрямувати ваші думки на основні риси та спосіб життя духовно здорової лідерської спільноти церкви. Сподіваюся, що мої зусилля не лише знайдуть розуміння та визнання, але й призведуть до перетворення наших церковних спільнот.

Джим зателефонував мені, бо приховане, огидне життя їхнього старшого пастора більше не було таємницею. Як і в багатьох інших таких ситуаціях, засобом, завдяки якому таємниця була викрита, став комп'ютер. Спочатку Джим і його колеги, керівники церкви, усе заперечували. Вони просто не могли повірити, що ці речі відбуваються в житті людини, з якою вони роками працювали пліч-о-пліч і якій так довіряли. Вони подумали, що комп'ютер пастора могли зламати, але коли звернулися до нього за поясненнями, то дещо розгубилися, оскільки він рішуче все заперечував. Тепер вони опинилися в ситуації, коли, з одного боку, були їхні підозри, а з іншого — досить правдоподібні пояснення, які надав пастор і в які, відверто кажучи, їм самим хотілося вірити. Проте що більше подробиць вони з'ясовували, то складніше ставало заперечувати правдивість того, що відкрилося. З кожним новим відкриттям їм дедалі більше доводилося визнавати, що в житті цього пастора було чимало жахливих речей, про які вони й гадки не мали. Їхнє становище чимось нагадувало небезпечну подорож десяти людей у чотиримісній байдарці, яку несе порогами прямисінько до водоспаду.

Криза не лише породила в них відчуття втрати контролю над ситуацією, але й суттєво похитнула їхню єдність. Можливо, правильніше було б сказати, що криза лише виявила, наскільки ненадійною та крихкою була їхня єдність. Люди, які були найбільш віддані пастору, сперечалися й переконували тих, хто, на їхню думку, поспішав з осудом. Ті, хто більше займався організаційними питаннями, сперечалися з тими, хто віддавав перевагу пасторській роботі. Проте в усіх цих суперечках було занадто багато квапливих суджень із приводу зацікавленості інших або щодо їхніх спонукань. Тим часом приголомшена і скривджена громада не отримувала від своїх керівників того, чого дійсно потребувала.